

Sdružení pro ochranu přírody a krajiny v oblasti Slapského jezera

Věc: ohrožení životního prostředí na Střední Vltavě

Vážený přítelé,

5. 7. 2015

dovoluji si přidat k předchozí korespondenci pár informací k činnosti našich ministerstev dopravy, jeho podřízených úřadů, ministerstva životního prostředí a ministerstva zdravotnictví ve vztahu k životnímu prostředí. To, že o nich místy píše ironicky, není nedopatření, ale úmysl, protože nelze jinak. Informace se týkají Středního Povltaví, zejména oblasti Slapské a Orlické přehradní nádrže. Účelem stavby těchto nádrží bylo mimo jiné i využití jezer pro rekreaci občanů. Někteří úředníci však činí neuvěřitelná rozhodnutí, nevím, zda pod tlakem lobbistů, nebo z hlouposti, nebo z nějakého jiného neznámého důvodu.

Takovou naprosto nepochopitelnou akcí je povolení plavby motorových člunů a vodních skútrů bez jakéhokoliv omezení rychlosti na uvedených nádržích. Už několik týdnů se na hladině opakuje cirkus, v kterém účinkují bezohlední vlastníci a rychle vyrostlé půjčovny člunů a skútrů. Ti asi jediní věděli o nové vyhlášce předem. Nejhorší je to o víkendech, kdy právě k jezerům přijíždí většina návštěvníků, a dokonce i v noci mezi půlnocí a čtvrtou hodinou. Jak vypadá ochrana? Poříční policie v noci nefunguje, a přes den na rozdíl od člunařů šetří benzín. Na Slapech je 28 veřejných koupališť, a hygienická služba eviduje a kontroluje pouze pět z nich, na Orlíku čtyři. Důvod? Podle sdělení Krajské hygienické služby z minulého roku nemají na víc penize. Kdo za to odpovídá? Ministerstvo zdravotnictví.

Nejdříve k ministerstvu životního prostředí.

To ministerstvo bohužel lže. Předseda SOPK Dr. Petr Závada se ho na základě zákona o svobodném přístupu k informacím dotázal, zda a jak MŽP připomínkovalo návrh nové vyhlášky z 12.3.2015 „o stanovení vodních nádrží a vodních toků ... a o podmínkách k plavbě motorových plavidel.“ MŽP poslalo své připomínky a sdělilo, že "byly vypořádány". Nic ale vypořádáno nebylo, protože požadavek na omezení rychlosti motorových člunů a skútrů ve chráněných oblastech NATURA 2000 na střední Vltavě vč. Slap a Orlíku (to je 360 km² CHO) byl ministerstvem dopravy zcela ignorován. Jedná se o oblasti u Ždáňské hory a Hrdličky (č. 6240), u Ostromeče a Drbákova (č. 7066), Trhovky (6303), Výří skály (7113) a Lužnice (6351). Ministerstvo možná ustoupilo tlaku. Z čí asi strany?

Úředníci odboru plavby ministerstva dopravy za předchozích ministrů měli zřejmě v úmyslu řídit i kolotoče. Povolili totiž na rozdíl od většiny vyspělých států provoz vodních skútrů na vnitrozemských vodách. Vodní skútr ale není dopravní prostředek, ale stroj pro zábavu na vodě, něco jako motokára na souši. Nic proti motokáram, jezdit na nich je dobrá zábava, ale napadlo už někoho jezdit s nimi po veřejných silnicích? Buď je úředníci MinDop taky chystají pustit na dálnice, aby tam bylo víc vzruchu a ruchu jako teď na vodě, nebo mají v plánu postavit kolem Slapského a Orlického jezera protihlukové a aspoň 7 metrů vysoké protihlukové stěny. Napíšu jim, že by měli taky řídit Matějskou pouť na výstavišti, tam je řada takových zábavních strojů, které jezdí kolem dokola nebo nahoru a dolů, dokonce i po vodě. Jen upozorním jejich nadřízené, aby si dali pozor při zavádění definitivy v rámci služebního zákona.

Ale konec legrace. Odbor plavby ministerstva dopravy objednává pravidelně už od devadesátých let různé studie na Vltavu. Začalo to tím, že ředitel Ředitelství vodních cest ČR z roku 2000 měl kamaráda profesorem na stavební fakultě ČVUT, a tak pouštěl rozkouskované miliony na studie vestavby lodních výtahů o nosnosti 300 až 900 tun do Slapské a Orlické přehradní hráze, i když bylo ze zkoušek veřejně známo (ač ta informace byla původně tajná), že hráze stěelbu boční skály nevydrží. Po prvních dvou pokusech se průsak Slapskou hrází zvýšil desetinásobně. Byl jsem tehdy u toho.

Podřízené státní organizace v úvahách o splavnění Vltavy mezi Prahou a Budějovicemi stále pokračují, jak uvidíte, navštívíte-li stánek MinDop (StPlaSpr) na každoroční výstavě "Lodě na vodě" u železničního mostu v Praze Na výtoni. Je to zlý sen? Nikoliv, je to jen znamení, že *betonová lobby* stále žije.

Mezi ty opakované studie patří i studie povodní a retenční funkce vltavských přehrad. Tato poslední je jen bublina, mající zdůvodnit další drahou studii s předem známými výsledky. K tomu stačí uvědomit si jednu skutečnost: při povodních v roce 1953 a 2002 protékalo Vltavou kolem 4.000 m³ za sekundu, to je 14,4 milionu m³ za hodinu a 345,6 milionu m³ za den. Celý Orlík obsahuje až do dna asi 700 milionů m³, čili průtok za dva dny. Jediným skutečně účinným řešením je centrální monitoring průtoků po celém toku i ve všech přítocích a jeho vyhodnocování podle meteorologické prognózy, jak to funguje v hurikánových oblastech. Informace z jedné ze studií typu "*protrhne-li se Orlík, výška vlny na km 98 (Měříň, Hrdlička) dosáhne 18 metrů*" je sice zajímavá, ale co s ní? Příroda je prostě mocná a lidé omylní.

O *zlaté lobby* jsme naposled slyšeli vloni. Zatím je zticha a Mokrsko je v pohodě, než obchodníci s deriváty cenných papírů ložisek zlata budou myslet, že se na věc zapomnělo. Nicméně v jedné z mnoha studií, objednaných Ředitelstvím vodních cest, se potřeba lodních výtahů mimo jiné zdůvodňuje tím, že "kamenivo se zlatou rudou by se loďmi dopravovalo do okolí Budějovic, kde se vybudují prádla (rozumí se kyanidové vypírání zlata).

A kruh se pomalu uzavírá. Nová vyhláška MinDop povolující motorové čluny a skútry bez omezení rychlosti na českých vodních tocích a nádržích je výsledkem docela veřejného *lobbingu sdružení dovozců motorových člunů a skútrů*. Kdyby to byli tuzemští výrobci, přivřel bych oko, protože ti by aspoň vytvářeli nové hodnoty, a vody na mořích je spousta (pro skútry většinou až 200 m od pobřeží). Dovožci nic nevytvářejí, jen kšeftují s ojetými čluny, které musí být v západní Evropě vyřazovány kvůli neekologickým motorům, a za jejich likvidaci tam musí majitel zaplatit 3.000 Euro.

Na úspěch *lobbingu dovozců motorových člunů* čeká v pozadí ta poslední - *benzinová lobby*, založená smutně proslulým bývalým ministrem dopravy Schlingem. Ten měl tu drzost, že s představiteli Povodí Vltavy a s dalším ministrem tehdejší Zemanovy vlády nechal založit soukromou akciovou společnost s anonymními akcionáři, která měla v plánu vybudovat na veřejných příbřehových pozemcích ve správě Povodí (ale v majetku všech občanů tohoto státu) síť benzinových čerpadel od Štěchovic až po Budějovice. Byli tak suverénní, že po sobě zanechali písemné dokumenty. Za anonymní akcionáře ovšem jednali státní úředníci. Mělo to ale malou vadu: nebylo komu prodávat benzin, a tak vznikla první vyhláška o provozu motorových člunů v roce 2002. Tehdejší premiér Zeman se to ale dozvěděl a řekl panu Schlingovi: "Pokud se nedohodneš s Kužvartem (min. ŽP), budeš týden před volbami posledním už třináctým vyhozeným ministrem mé vlády." (Už asi tušíte, proč pan Schling krátce nato tak usiloval o zvolení poslancem za Znojmo - není nad imunitu.)

Všichni víme, že příroda a krajina středního Povltaví je úžasně cenná a dnes možná ještě nedocenená. Přitahuje ale zájem té horší části lobbistů. Co s tím?

Lobbisti všech druhů, spojte se! Jiří Kodet to ale v Pelíškách říká líp!

Slapy n/Vlt., 5. července 2015

Ing. Pavel Filka, CSc.,
jednatel SOPK (Sdružení pro ochranu přírody a krajiny Slapské oblasti)
775227094
pfilka.ifp@gmail.com